

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Saksbehandler: Asgeir Fløgum Vågan
Telefon direkte: +47 93861691
Vår dato: 30.10.2018
Vår referanse: 11/03723-50

Deres dato
Deres referanse: 2684329

Høring - Søknad om dispensasjon fra krav om konsesjon for helikopterplasser i kommunene Sauda, Suldal, Hjelmeland og Forsand i Rogaland

Luftfartstilsynet har mottatt søknad fra Statnett om dispensasjon fra kravet i luftfartsloven § 7-5 jf forskrift 11. januar 2007 nr. 40 (konsesjonsforskriften, BSL E 1-1) § 19 om konsesjon for å anlegge, drive og inneha helikopterlandingsplasser i Sauda, Suldal, Hjelmeland og Forsand kommune i Rogaland. Saken gjelder byggingen av ny 420 kV kraftledning med tilhørende transformatorstasjoner på strekningen Sauda – Lysebotn, hvor nevnte kommuner blir berørt.

1. Om søknaden

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) gav i vedtak av 30. juni 2016 anleggskonsesjon etter energiloven til Statnett til bygging av 420 kV kraftledninger mellom Sauda og Lysebotn. Anleggsarbeidet vil foregå i perioden januar 2018 – desember 2022, og søknaden om dispensasjon fra kravet til konsesjon for landingsplass for helikopter gjelder i denne perioden.

Statnett opplyser i sin dispensasjonssøknad at som en del av anleggsarbeidet i forbindelse med bygging av kraftledningene, planlegges bruk av helikopter til transport av mannskap og materiell. Terrenget langs traséen er uveisomt og krevende, og ved å benytte helikopter reduseres behovet for veibygging, terrengtransport og terrengskader. Bruk av helikopter oppgis også å være den mest effektive metoden for å montere master og strekke liner.

Statnett planlegger å etablere midlertidige helikopterbaser for å effektivisere drift og minimere flyavstander og tidsbruk. Disse kan enten ligge i tilknytning til baseplasser for lageromlastning fra bakketransport til lufttransport, montering av mastestål og utflyvning av materiell og personell til masteplassene i ledningstraseen, eller som plasser for mottak ute i terrenget. Arealene opparbeides midlertidig, vanligvis med et bærelag av pukk og grus, eller det benyttes eksisterende arealer som lagringsplasser/lunneplasser for tømmer eller etablerte steintipper. Arealene tilbakeføres som regel etter bruk.

Statnett opplyser at arbeidene med utgangspunkt i helikopterplasser skjer periodevis. En helikopterplass kan benyttes i forbindelse med fundamentarbeider, for deretter å ligge ubrukt i en periode mens arbeider gjennomføres andre steder langsetter ledningstraseen.

Luftfartstilsynet / Civil Aviation Authority

T: +47 75 58 50 00
F: +47 75 58 50 05
E: postmottak@caa.no

Postadresse:
Postboks 243
8001 BODØ

Besøksadresse:
Sjøgata 45-47
8006 BODØ

Fakturaadresse:
fakturamottak@caa.no

Fakturamottak DFØ
Postboks 4746
7468 TRONDHEIM

Vår dato
30.10.2018

Vår referanse
11/03723-50

Baseplassen og helikopterplassen kan deretter bli tatt i bruk igjen til montering av masteseksjoner og utflyvning av seksjoner til den enkelte mast. Erfaringsmessig vil helikoptertransport ofte foregå ved at lasten hukes på og av uten at helikopteret lander. Oppstilling av helikopter og midlertidig lagring av drivstoff vil kunne forekomme. Det er ingen ensartet bruk av baseplasser for helikopterlanding, og trafikkbelastningen skjer gjerne periodevis.

Statnett legger til grunn at en baseplass likevel blir å anse som en landingsplass, og dermed omfattes av reglene i BSL E 1-1. Dette selv om det ikke etableres en landingsplass med tilhørende fasiliteter. Alle helikopterplassene som omfattes av denne søknaden er av midlertidig karakter, og skal utelukkende brukes i forbindelse med bygge- og anleggsvirksomheten.

Luftfartstilsynet mottok søknaden fra Statnett om dispensasjon fra kravet til konsesjon idet anleggsarbeidet skulle starte. For at ikke prosjektet med bygging av kraftledningene skulle bli unødig forsinket, gikk Statnett etter kontakt med Luftfartstilsynet i gang med helikopteraktivitet i forbindelse med byggingen av kraftledningene, i påvente av behandlingen av dispensasjonssøknaden. Dette også forutsetningsvis på grunnlag av konsesjonsforskriftens § 4 (1) bokstav d), hvor en landingsplass i forbindelse med bygg- og anleggsvirksomhet som blir benyttet i mer enn ett år trenger konsesjon, eller dispensasjon fra dette kravet.

I forbindelse med søknaden om dispensasjon har Statnett gitt nærmere opplysninger til Luftfartstilsynet. Det opplyses at i prosessen omkring anleggskonsesjonen fra NVE ble høringsvarsel om konsesjonssøknad sendt til alle berørte parter, både myndigheter og grunneiere. I tillegg ble det holdt informasjonsmøter. På denne måten fikk alle berørte adgang til å uttale seg om tiltaket, anleggsarbeidet og konsekvenser.

Det kom inn få merknader fra grunneiere og andre berørte parter. De merknader som kom inn var hovedsakelig knyttet til bruk av eksisterende veier og klassifisering av areal, og hadde ikke noe med helikoptertrafikk å gjøre. Statnett opplyser at Avinor hadde en kommentar om at operatører av lavtflygende fly og helikopter burde kontaktes. Statnett har ikke hatt særskilte møter med disse, men opplyser at de i sitt arbeid har utstrakt kontakt med helikopterselskaper som flyr i området.

2. Om dispensasjon

Alle som vil anlegge, drive eller inneha en landingsplass, skal som hovedregel ha konsesjon, jf. luftfartsloven § 7-5 første ledd. Etter annet ledd kan likevel departementet (delegert til Luftfartstilsynet) bestemme at en landingsplass kan anlegges, drives eller innehas uten konsesjon, av hensyn til dens karakter, trafikkenes omfang eller varighet eller andre særlige forhold.

Konsesjonsforskriftens § 4 første ledd bokstav d) er en unntaksbestemmelse fra kravet til konsesjon hvor landingsplassen i forbindelse med bygg- og anleggsvirksomhet ikke blir benyttet i mer enn ett år. Anleggsarbeidet og dermed bruken av helikopter vil foregå i perioden januar 2018 – desember 2022. Statnetts helikoptervirksomhet i forbindelse med byggingen av disse kraftledningene faller derfor utenfor denne unntaksbestemmelsen. Dette er bakgrunnen for Statnett sin søknad om dispensasjon fra kravet om konsesjon.

I henhold til luftfartsloven § 7-6 kan konsesjon bare gis når det finnes forenlig med allmenne hensyn. Etter Luftfartstilsynets vurdering er de allmenne hensyn som skal vurderes i medhold av luftfartsloven § 7-6 i all hovedsak allerede vurdert og avgjort ved NVEs anleggskonsesjon for bygging av kraftlinjene. Luftfartstilsynet kan også på selvstendig grunnlag vanskelig se at det er vesentlige allmenne hensyn som taler mot at dispensasjon fra kravet til konsesjon for helikopterlandingsplasser som det er søkt om, blir gitt. For det tilfelle at landingsplassene ligger

nær bosetning, legger Luftfartstilsynet til grunn at inn- og utflygingsmønsteret blir fastsett i samarbeid med lokale myndigheter, så langt dette er forenlig med det behovet Statnett har for helikoptertrafikk. For flere detaljer omkring vurdering av støy og bruken av type helikopter vises det til søknaden fra Statnett.

Av luftfartsloven § 7-6 følger det at det skal innhentes uttalelse fra vedkommende kommunale og andre myndigheter før konsesjonssøknaden blir avgjort. Vi ber derfor spesielt lokale myndigheter om en vurdering av landingsplassene sin drift i relasjon til allmenne hensyn, med vekt på miljø, helse, regulering, kulturlandskap og næringsinteresser. Luftfartstilsynet ber kommunene vurdere om saken er av en slik karakter at den må legges ut på lokal høring ved den behandlingen av saken.

3. Forholdet til naturmangfoldloven

Luftfartstilsynet kan ikke se at den omsøkte dispensasjonen for helikopterlandingsplasser vil være i strid med forholdet til lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Luftfartstilsynet registrerer også at hensynet til naturmangfoldloven i tillegg allerede er fullt ut håndtert ved NVEs anleggskonsesjon til bygging av kraftledningene. En ytterligere vurdering av lovens §§ 8–12, jf. § 7 skulle derfor ikke være nødvendig.

Luftfartstilsynet antar likevel at de lokale høringsinstansene kan ha mer detaljert kunnskap om de lokale forholdene, som kan ha betydning for vurderingen av dispensasjonssøknaden sett opp mot kravene i naturmangfoldloven. Vi ber derfor om at forholdet til naturmangfoldloven blir kommentert i høringsuttalelsene, og at særlige forhold som man mener krever en nærmere vurdering blir støttet med faktiske opplysninger og vurderinger.

4. Høring

Alle høringsdokumenter er tilgjengelig på Luftfartstilsynets hjemmeside:
<https://luftfartstilsynet.no/horinger/>

Eventuelle høringsuttalelser kan sendes til postmottak@caa.no. Merk med ref 11/03723.

Vi ber om eventuelle høringsuttalelser innen 10. desember 2018.

Med vennlig hilsen

Nina B Vindvik
juridisk direktør
Direktoratsavdelingen

Asgeir FI Vågan
juridisk seniorrådgiver

Til: Sauda kommune, Suldal kommune, Hjelmeland kommune, Forsand kommune, Rogaland Fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland.

Kopi til: Samferdselsdepartementet, Statnett SF